

2008. M.160

Coimisiún na Scrúduithe Stáit State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2008

LITHUANIAN

HIGHER LEVEL

**Thursday, 19th June
Morning 9.30 a.m. – 12.30 p.m.**

ATSAKYKITE Į VISUS 1, 2, 3 DALYSE PATEIKTUS KLAUSIMUS AIŠKIA IR TAISYKLINGA LIETUVIŲ KALBA

I DALIS

(30 /100)

Skaitykite šį tekstą ir atsakykite į klausimus :

Protų nutekėjimas

1. Gabiausi mūsų šalies jaunuoliai vis labiau domina užsienio aukštąsias mokyklas. Šiomet jų skaičius tarptautinėje parodoje Vilniuje jau viršijo Lietuvos aukštųjų mokyklų skaičių. Praėjusią savaitę vykusioje parodoje „Mokymasis. Studijos. Karjera 2008“ studijas svetur pristatė 45 mokymo įstaigos iš 13 pasaulio valstybių. Gabiausi mūsų šalies jaunuoliai vis labiau domina užsienio aukštąsias mokyklas. Šiomet jų skaičius tarptautinėje parodoje Vilniuje jau viršijo Lietuvos aukštųjų mokyklų skaičių. Matyti lietuvius savo gretose pageidautų Danijos, Didžiosios Britanijos, Estijos, JAV, Nyderlandų, Kanados, Kipro, Latvijos, Lenkijos, Prancūzijos, Rusijos, Šveicarijos, Vokietijos mokymo įstaigos. Bet iki šiol nėra tikslių skaičių, kiek lietuvių yra išvykę studijuoti į užsienį, kiek iš jų ten pasiliko gyventi. Švietimo ir mokslo ministerija tokių duomenų neturi, nes esą prieš išvykdami žmonės ministerijai nieko nepraneša apie savo planus.

Įgyja praktinių žinių

2. Studijos užsienyje lietuvius vilioja dėl daugelio priežasčių: galimybės patobulinti kalbą, pasisemti naujų žinių, be to, neretai užsienio šalyse įgytas diplomats atveria daugiau galimybių. Dar viena svarbi priežastis – mokesčiai už studijas. Lietuvoje daugelis šeimų nepajėgia sumokėti už vaikų studijas. Kai kuriose Europos Sąjungos šalyse galima mokytis nemokamai, kitose studentams suteikiami kreditai, kuriuos reikia pradėti gražinti pradėjus dirbti. „Vyrauja nuomonė, kad Didžiojoje Britanijoje ne tik švietimo sistema, bet apskritai viskas yra geriau. Ten sugebama studentą sudominti mokomuoju dalyku, yra kur kas daugiau praktikos. Ne taip, kaip Lietuvoje: mokaisi, kad tik mokytumeisi ir gautum diplomą“, – sakė viešosios įstaigos Kalbos mokyklos vadybininkas studijoms užsienyje Marius Bučinskas. Didžioji dalis užsienyje norinčių studijuoti jaunuolių pirmenybę Didžiajai Britanijai teikia ir todėl, kad čia įgyjami diplomai yra kur kas labiau vertinami nei Lietuvos aukštųjų mokyklų, o bakalauro studijos trunka tik trejus metus.

Sąlygos – geresnės

3. „Sugrįžti į Lietuvą artimiausius keletą metų tikrai neplanuoju“, – sakė Danijos kolegijoje informacines technologijas ir automatinį valdymą studijuojantis 22 metų Mantas Karčiauskas. Tą pačią specialybę Kauno kolegijoje studijavęs vaikinats pasitaikius progai išvyko pasimokyti į Daniją. Šiomet jis baigs šios šalies kolegiją ir įgis danišką diplomą. „Studijos užsienyje viskuo yra geresnės: darbas vyksta grupėse, Lietuvoje – daugiau individualiai. Lietuvoje rašoma daug kontrolinių, tuo tarpu čia reikia padaryti kokį nors darbą ar projektą ir paskui jį apginti. Be to, mokymo bazė kur kas geresnė, knygos – pačios naujausios“, – studijas užsienyje gyrė M. Karčiauskas. Danijoje mokslas yra nemokamas, be to, studentai gali dirbti po paskaitų.

Lieka dėl patriotizmo

4. „Jei ir vykčiau į užsienį studijuoti, nebent pagal mainų programą pusmečiui, o šiaip – nevažiuočiau. Kodėl? Nes esu patriotas“, – sakė Vilniaus pedagoginiame universitete lietuvių filologiją studijuojantis Justinas Narvidas.

Antrakursis patikino, kad norinčiųjų studijuoti lituanistiką kol kas netrūksta, tačiau pripažino, jog humanitarinius mokslus renkasi kur kas mažiau studentų, mat juos baigus sunku susirasti darbą. Tokių patriotų lieka vis mažiau, nes svetur daug daugiau perspektyvų ir galimybių.

Trūksta ir kunigų

5. Jaunimo trūkumas jaučiamas ir seminarijose. Maždaug prieš trejus metus Kauno seminarijoje mokslus krinto 60-65 jaunuoliai. Šiomet čia yra tik 29 klierikai ir dar 6 studijuoja parengiamajame kurse Šiluvoje. Jaunimas nebesirenka šios garbingos profesijos, nes ji nėra perspektyvi, neatneša materialinės naudos. Jaunuoliai nebenori atsisakyti gyvenimo malonumų.

Ar norima sustabdyti protų nutekėjimą?

6. Kaip bebūtų gaila, kasmet vis daugiau gabių studentų, mokslininkų iš Lietuvos suranda darbą Vakarų Europos universitetuose ir firmose. Pradžioje šį reiškinį vadinome mainais ir parama nuskurdusiam Lietuvos mokslui. Džiaugėmės kad mūsų specialistai užsienyje yra pripažįstami ir vertinami. Tačiau vėliau supratome, kad "mainai" virto protų nutekėjimu, o šis pastaruoju metu įgijo pavojingą pagreitį. Pasigirdo susirūpinimo balsų iš politikų ir verslininkų. Tačiau nurimus rinkimams paaiškėjo, kad Lietuvos valstybė taip ir nesurado sprendimo šiai problemai spręsti. Apgailestaujame, kad į emigrantų išsilavinimą įdėjusi lėšų šalis patiria vien nuostolių. Tačiau kažkodėl nenorime į užsienyje dirbančius specialistus žiūrėti ne kaip į praradimą, o kaip į didžiulius Lietuvos intelektualinius resursus. Juk Vakaruose šie žmonės įgyja modernių žinių, unikalią profesinę patirtį bei Lietuvai labai reikalingų įgūdžių. Belieka tik juos susigražinti. Ar Lietuva nepajėgi to padaryti ?

Pagal Aistės Griškonytės straipsnį ("Lietuvos rytas")

2008-02-26

1. Paaiškinkite šių žodžių reikšmę:

- a) klierikas (1 taškas)
- b) resursai (1 taškas)
- c) humanitariniai mokslai (1 taškas)
- d) Remdamiesi tekstu paaiškinkite išsireiškimą „ protų nutekėjimas “ (1 taškas)
- e) Ką reiškia „ krimsti mokslus “? (1 taškas)

2. Apie kokį reiškinį kalbama tekste ir kas jame buvo pristatoma?

(5 taškai)

3. Kokios studentų išvykimo į užsienį priežastys? Išvardinkite penkias antrame paragrafe paminėtas priežastis. (5 taškai)

4. Jūsų ir teksto nuomone, kodėl Lietuva praranda savo „protus“? (5 taškai)

5. Kodėl M. Bučinskas sako : « Lietuvoje: mokaisi, kad tik mokytumeisi ir gautum diplomą »? (5 taškai)

6. Remdamiesi Jūsų ir teksto nuomone, pasakykite, ar Lietuvai geriau ar blogiau dėlto, kad lietuviai studentai išvažiuoja mokytis į užsienį? (5 taškai)

II DALIS (30/100)

Pakomentuokite šią ištrauką. Savo teiginius argumentuokite. (ne mažiau kaip 100 žodžių)

„Jei ir vykčiau į užsienį studijuoti, nebent pagal mainų programą pusmečiui, o šiaip – nevažiuočiau. Kodėl? Nes esu patriotas.“

III DALIS (40/100)

Rašinys

Pasirinkite vieną iš pasiūlytų temų ir parašykite rašinį. (apytiksliai 300 žodžių)

- 1. Mokslo svarba šiuolaikinėje visuomenėje**
- 2. Ar hiperkomunikacijos pasaulis - elektroninis paštas, pokalbiai internete, mobilūs telefonai, internetas ir tt. - pagerina bendravimo kokybę?**